

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dvbivm I. Quid & quotuplex sit relatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

debet hic enumerare Species Quantitatis propriè dictas.

cxx. Nec dicas 2°. corpus non esse superficiem contractam per profunditatem, sed è contrà profunditatem superficiè terminatam. Item nec corpus esse Lineam contractam per latitudinem & profunditatem, sed profunditatem Lineà & superficiè terminatam & continuatam, ita scilicet ut sola profunditas sit in recto de essentia corporis, cætera in obliquo impotentur, & quasi præsuppositivè; nam intelligi non potest, quid profunditas in recto, nisi juxta nostram explicationem, dicatur esse differentia contractiva superficiè ad corpus, item intelligi non potest quid latitudo in recto, nisi dicatur esse differentia contractiva lineæ ad superficiem, alioqui similiter diceremus hominem esse rationalitatem in recto terminatam animalitate, quasi verò de essentia hominis esset sola rationalitas, quod nullus dicit.

RESOLUTIO II.

cxxi. **D**ico 2°. Numerus, Oratio, Tempus, Motus, Locus & Pondus sunt veræ Species Quantitatis Prædicamentalis. Ita Eximius P. Noster Bacho in 2. dist. 2^a. q. 1. art. 2°.

cxxii. Probatur, quia univocè conveniunt in ratione multi formaliter multitudine partium, quæ licet sæpè per respectum ad invicem faciant aggregatum per accidens, ut trinitas personarum vel potius personæ tres; quatenus tamen multitudini sive numerabilitati subsunt, faciunt cum illa concretum accidentale per se, haud secus quàm duo parietes

cadenti albedine informati cum albedine faciunt concretum album per se, licet per respectum ad invicem, sint ens per accidens, ergo, &c.

cxxiii. Dices forte, hinc sequi exercitum, populum, cumulum lapidum, &c. per respectum ad formam concreti multi homines, multi lapides, &c. esse ens per se, sed hoc omnes negant, ergo, &c.

cxxiv. Confirmatur: multitudo, quæ est eorum forma saltè generica, est ens per accidens, ergo, &c.

cxxv. Respondeo, concessa majore distinguendo minorem: sed omnes negant exercitum, populum, &c. per ordinem ad formam concreti multi homines, multi lapides, &c. esse ens per se de Prædicamento Quantitatis, nego minorem; de Prædicamento Substantiæ, concedo minorem: verum

quæ in illo sunt Substantia & multa Substantia completæ, quæ faciunt ens Substantiale per accidens; in alio quatenus subsunt multitudini, v. g. sunt ens per se accidentale de Prædicamento Quantitatis; quatenus subsunt similitudini, de Prædicamento Relationis, &c. Ad Confirmationem autem

cxxvi. Respondeo negando assumptum: eodem enim modo multitudo se habet ad multa, duas trinitates v. g. quomodo se habet homo ad animam, corpus & unionem: imò sicut homo est tantum unus, quia tria illa, & non unum eorum tantum, hominem unum faciunt, quatenus subsunt humanitati; ita duæ unitates sunt una multitudo, quatenus subsunt multitudini; & non una tantum: quia duæ unitates multitudinem faciunt, & non una earum tantum.

DISPUTATIO TERTIA

De Relatione.

DVBIVM I.

Quid & Quotuplex sit Relatio.

RESOLUTIO I.

cxxvii. **D**ico 1°. Relatio generaliter definitur ordo seu respectus unius ad aliud; qui quoniam est multiplex, sit

RESOLUTIO II.

cxxviii. **D**ico 2°. Relatio generaliter sumpta dividitur 1° in Realem & Rationis. Realis est, quæ est antè operationem intellectus. Rationis quæ post operationem intellectus, de quibus infra. Adverte tamen ly Reale ibi ita accipi, ut opponatur intentionali, non verò ficto; alioqui utraque esset Realis.

cxxix. Dividitur 2° in Relationem secundum esse, & secundum dici: Secundum dici est entitas quædam absoluta, quæ (ajunt) quidem in suo conceptu formali non dicit respectum, à nobis tamen ob nostrum imperfectum concipiendi modum, sine respectu concipi aut explicari non potest. Verum malim illam confundere cum transcendentali (de qua statim) quæ idè à nobis concipi aut explicari non potest sine respectu, quia respectus est illi essentialis.

cxxx. Secundum esse est, quæ propriè & secundum se est relatio; nec malè hanc confundes cum Prædicamentali. Vndè meliùs

cxxx. Divides 2°. Relationem in Transcendentalem & Prædicamentalem: Transcendentalis est respectus essentialis suo subjecto proximo, ut Scientia, omnipotentia, &c. Prædicamentalis est respectus accidentalis & contingens suo subjecto proximo, ut paternitas, similitudo, &c. sic enim clarè distinguuntur inter se, quidquid aliter alii illas definiant.

cxxxii. Dividitur 3°. Relatio in mutuam & non mutuam. Mutua est cui in termino respondet alia Relatio, ut paternitas, cui in filio respondet filiatio. Non mutua cui in termino non respondet alia Relatio, ut paternitas, respectu Pauli, herilitas respectu Petri.

DVBIVM II.

An Respectus, qui Relationi Transcendentali est essentialis, sit Relationi isti quoad se, an quoad nos tantum essentialis?

cxxxiii. **A**Ntè Resolutionem hujus dubii (quod ab aliis non video propositum) & mihi maximi momenti est, tam pro Theologicis, quàm Philosophicis.

cxxxiv. Suppono 1°. varia dari entia transcendentia-